

samme Hjem, men nu maa flytte deres Teltpæle og søge til en anden og fremmed Plads. Det er forstaaeligt, at disse Folk ser med nogen Ængstelse paa, hvordan Forholdene kommer til at ligge for dem, og mine Udtalelser her vil nærmest angaa de Forhold, der vil foreligge for flere af de Lodsejere, hvis Jorder mere eller mindre bliver sat under Vand. Jeg skal ikke her komme dybt ind paa disse mange Forhold, som i høj Grad vil berøre den Valgkreds, jeg repræsenterer, men vente til den Udvalgsbehandling, som følger efter denne første Behandling, og kun anføre følgende.

Lovforslaget er bygget paa, at der ved Tange anlægges en Dæmning over Gudena, hvorved Vandet stemmes op, saa at et ca. 1.000 Tdr. Land stort Areal sættes under Vand. Lad mig sige det straks: det er nu meget kedeligt, at et saa stort Areal i disse Tider, hvor Trangen til Jord er saa stærk, skal unddrages Dyrkning. Som ærede Medlemmer vil have set, findes der paa vore Pladser omdelt et Andragende fra de Lodsejere, hvis Jorder mere eller mindre bliver sat under Vand. De henstiller i dette Andragende, at det undersøges, om Gudenaens Vandkraft ikke lige saa godt kunde udnyttes ved Anlæg af en Kanal i Forbindelse med en mindre Opstemning ved Tange, thi den af Ministeriet for offentlige Arbejder i dette Øjemed under 7. April 1909 nedsatte Kommission har i sin i Februar afgivne Betænkning, der den 6. Marts dette Aar blev tilstillet Rigsdagen, navnlig angaaende et af Ingeniørerne S. A. Faber og Kr. Thomsen paa Kommissionens Initiativ udarbejdet Forslag til et Kraftanlæg ved Tange, anbefalet Kanalsystemet. Jeg vil derfor spørge den højtærede Minister, om det nu er bestemt fastslaaet, at den store Dæmning er at foretrække og kan give langt mere elektrisk Energi end Kanalprojektet, thi ellers synes jeg, man burde gaa over til Kanalsystemet, hvorved man undgaar Oversvømmelsen af det store Areal og derved sparer den store Erstatning, der maa til, thi vel karakteriseres Hovedparten af Jorderne som værende af sandet Beskaffenhed med en Del bedre Jorder, særlig Engene, og det er rigtigt nok, men der findes ret store Engarealer af absolut første Klasses Karakter, megen og god Tørvejord og Kærjorder, saa at naar disse Lodsejere skal afgive de gode Enge og Tørvejorder, bliver det for flere Ejendommers

Vedkommende nødvendigt at overtage hele Ejendommen, som det ogsaa antydes under § 2. Alle maa nemlig være enige om, at disse Lodsejere maa holdes helt og fuldt skadesløse, og med de høje Ejendomspriser, vi har for Tiden, vil det ikke blive saa ganske lidt, der skal ydes i Erstatning til Lodsejerne. Det vil i det hele ikke være muligt lige straks at beregne Erstatningens Størrelse til de enkelte Lodsejere. Thi foruden de Arealer, der sættes under Vand, vil Afvandingen af nye Arealer blive vanskeliggjort, og det opstemmede Vand vil sætte Surhed i den tilgrænsende Jord. Alt dette kan først egentlig beregnes, naar længere Tid, maaske et Par Aar, er gaaet. Det vil ogsaa enkelte Steder blive nødvendigt, at tilgrænsende Arealer sikres ved Dæmningsanlæg og holdes afvandede af Koncessionshaverne for at forhindre, at Vandet under Højvande gaar for højt op og afstedkommer Ulykker og Bryderier.

Under § 1, Bogstav f, anføres, at det forbeholdes Ministeren efter Forhandling med Landbrugsministeren at bestemme, at Staten skal have den udelukkende Adgang til Fiskeriet paa de Arealer, hvor Vandet har været opstemmet for at danne et Reguleringsbassin. Dette vil jeg meget fraraade, thi det kan ikke blive en Indtægt for Staten, men derimod et sikkert aarligt Tab at overtage Fiskeriet her; der skal nemlig i saa Fald nok ansættes to Fiskeribetjente foruden andet Opsyn, som skal vaage over Fiskeriet. Den Indtægt, der da kan blive, kan Staten derfor nok undvære. Jeg synes, det var rimeligt, at Lodsejerne, der har Ulemperne ved det oversvømmede Areal, ogsaa bliver stillet lige med alle andre Lodsejere, som har Fiskeriret ud til Midtstrøms. Jeg haaber, at den højtærede Minister og Lovgivningsmagten vil gaa med hertil. Lad os tænke os for Eksempel, at der paa en saadan Ejendom, som ligger lige i Nærheden af det under Vand satte Areal, findes Børn, saa skulde disse ikke en Gang have Lov til at kaste Medesnøren ud i det Vand, der gaar tæt ind til deres Ejendom. Det vil medføre ret pinlige Forhold. Jeg synes, at vi absolut bør lade Lodsejerne beholde Fiskeriretten. Med Hensyn til Søretten vil jeg sige, at Vandet om Sommeren i den tørre Tid vil gaa noget tilbage, og der vil da blive en Strimmel Land, som maaske kan give ret god Græsning, og jeg synes, at Lodsejerne maa have Ret til Afgræsning